

Brussel, 16 juni 2014

De VREG publiceert jaarlijks een rapport met cijfers rond het sociaal energiebeleid, maar energiearmoede is moeilijk te vatten in cijfers. De VREG zag in 2011 een voorzichtig positieve trendbreuk in de cijfers rond energiearmoede. In 2012 zette deze trend zich niet volledig door. Ook de indicatoren voor 2013 bewegen in verschillende richtingen, maar toch zien we heel wat evoluties (minder gezinnen beleverd door de netbeheerder, relatief minder gezinnen met budgetmeter, minder nieuwe betaalplannen bij de netbeheerder, minder afsluitingen gas) die er op wijzen dat de energiearmoede in 2013 niet is toegenomen.

De VREG blijft voorstander van een gecoördineerde aanpak van overheid, energie- en welzijnssector waarbij meer ingezet wordt op preventie. Zowel de energieleveranciers als de distributienetbeheerders dragen verantwoordelijkheden op vlak van het sociaal energiebeleid.

Cijfers energieleveranciers

In 2013 zien we volgende evoluties bij de *energieleveranciers*:

- 241.934 gezinnen (9,25%) in Vlaanderen kregen in 2013 minstens één ingebrekestelling voor elektriciteit en/of aardgas, een lichte daling ten opzichte van 2012 (9,50%). Dit is het effect van een extra contactname van één bepaalde leverancier met zijn klanten tussen de herinneringsbrief en de ingebrekestelling. Klanten die daarop reageren krijgen dus niet langer een ingebrekestelling.
- Het aantal nieuw opgestarte betaalplannen stijgt daarentegen van 75.255 (2,89% van alle gezinnen) naar 86.671 (3,31%). Deze gezinnen betaalden in 2013 maandelijks gemiddeld € 140 af voor een gemiddelde uitstaande schuld van € 890, wat vrij hoog is. In totaal hadden eind 2013 109.220 gezinnen (4,17%) een afbetalingsplan lopen. Maar liefst 44% daarvan werd niet correct nageleefd (36% in 2012).
- 49.603 elektriciteitscontracten (43.225 in 2012) en 37.458 aardgascontracten (33.299 in 2012) werden definitief opgezegd. Deze gezinnen moesten op zoek naar een nieuwe energieleverancier of kwamen bij de distributienetbeheerder terecht.

Behalve het aantal ingebrekestellingen stegen alle indicatoren, echter met grote verschillen tussen de energieleveranciers onderling. Daarbij zijn het zeker niet de historische leveranciers die overal het hoogste scores. Door hun marktaandeel bepalen zij wel in sterke mate mee het gemiddelde voor Vlaanderen. Hoe een leverancier scoort op de verschillende indicatoren hangt af van heel wat factoren zoals het business model (coöperatieve vennootschap – aankoop aandeel vormt financiële drempel), de groei, de maturiteit van de klantenportefeuille en de interne politiek rond wanbetaling.

Cijfers distributienetbeheerders

In 2013 zien we een licht positieve evolutie van de cijfers van de *netbeheerders*:

- In 2010 en 2011 steeg het aantal klanten van de netbeheerders met 6%. De eind 2012 genomen maatregelen om de instroom naar de netbeheerder te verkleinen en de terugkeer naar de commerciële markt voor de gezinnen die schuldenvrij zijn te bevorderen, leken in 2012 hun vruchten af te werpen (daling met 2%). Deze trend zette zich door in 2013. In 2012 werd 2,99% van de gezinnen van elektriciteit voorzien door de netbeheerder en 3,45% voor aardgas. In 2013 was dit respectievelijk 2,97% en 3,40%. Het aantal gezinnen dat klant is bij de netbeheerders wegens wanbetaling daalt van 87.869 in 2011 naar 85.525 in 2013.
- Ook de algemene marktdynamiek (onder andere dankzij de succesvolle campagnes rond het veranderen van energieleverancier en het succes van de groepsaankopen) draagt ongetwijfeld bij aan het feit dat meer gezinnen (tijdig) een nieuwe energieleverancier vinden. Daarnaast was er begin 2013 de specifieke campagne van de VREG naar de doelgroep van kansarmen waarbij ook OCMW's zich engageerden om hun klanten effectief bij te staan bij de overschakeling naar een commerciële leverancier, zodat zij niet langer het ontrabend tarief bij de netbeheerder betalen.

- Het merendeel van de gezinnen die klant worden bij de netbeheerder bouwt ook daar schulden op: 63% kreeg in 2013 (idem 2012) een ingebrekestelling omdat ze hun elektriciteitsfactuur niet betaalden of hun afbetalingsplan niet strikt naleven (66% voor gas). 37% had op 31/12/2013 een afbetalingsplan voor elektriciteit lopen, voor gas was dit zelfs de helft.
- De maandelijkse afbetalingsbedragen (gemiddeld 55 à 63 euro) liggen veel lager dan bij de energieleveranciers wat logisch is gezien de afbetalingsplannen die in de budgetmeter geprogrammeerd werden à rato van 5 euro per week per energie dit gemiddelde fors naar beneden trekken.

Om de vraag te beantwoorden of de energiearmoede is toegenomen, moet de evolutie bekeken worden van de meest relevante indicatoren:

- het aantal actieve budgetmeters: gezinnen die eerst bij hun commerciële leverancier en nadien ook bij de netbeheerder schulden opbouwen krijgen een budgetmeter. Dit wijst duidelijk op een structurele schuldenproblematiek. Relatief minder gezinnen verbruikten eind 2013 stroom en/of aardgas via een budgetmeter. Ook het aantal naakte budgetmeters voor elektriciteit daalt, maar dit is te wijten aan een procedurewijziging bij Eandis.
- het aantal afsluitingen na LAC¹-advies (dus gerelateerd aan energiearmoede): terwijl dit aantal voor aardgas in 2013 daalde van 1.809 naar 1.695 (-6%), steeg het voor elektriciteit van 981 naar 1.150 (+17%), maar alleen in Eandis-gebied. Hoofdoorzaken zijn enerzijds het gevolg van het wegwerken van de achterstand in te behandelen LAC-dossiers in de stad Antwerpen en anderzijds meer afsluitingen van gezinnen die schulden opbouwen nadat ze een stroombegrenzer kregen omdat het technisch niet mogelijk was om een budgetmeter te plaatsen;

Heel wat evoluties bij de netbeheerders (minder gezinnen beleverd door de netbeheerder, relatief minder gezinnen met budgetmeter, minder nieuwe betaalplannen bij de netbeheerder, minder afsluitingen gas) wijzen er op dat de energiearmoede in 2013 niet structureel is toegenomen.

Het is echter niet mogelijk om een correct zicht te krijgen op het aantal gezinnen dat eind 2013 in een huis zonder aardgas of stroom woont. Uit de cijfers blijkt dat, net als in 2012, meer dan 80% van de heraansluitingen gebeuren op naam van een andere bewoner dan deze gekend op het moment van afsluiting. De afgesloten gezinnen zijn intussen verhuisd of er was al leegstand op het moment van afsluiting.

Ook is het moeilijk om op te volgen welke budgetmeterklanten zonder energie vallen omdat ze geen geld hebben om hun budgetmeterkaart op te laden. De netbeheerder signaleert aan het OCMW regelmatig welke klanten lange tijd niet kwamen opladen, zodat het OCMW hen kan contacteren.

Goed uitgebouwd sociaal energiebeleid in Vlaanderen

Vlaanderen heeft een uitgebreid, goed uitgebouwd sociaal energiebeleid. De recente maatregelen om de terugkeer naar de commerciële markt te bevorderen resulteren in meer gezinnen die tijdig een nieuwe leverancier vinden en zo vermijden dat ze bij de netbeheerder terecht komen en in meer gezinnen die schuldenvrij terugkeren naar de commerciële markt. Ondanks de volgehouden inspanningen is er echter geen significante daling van de verschillende indicatoren. De VREG is voorstander van een betere invulling/opvolging van de bestaande maatregelen. De strijd tegen energiearmoede is een gezamenlijke taak van overheid, energie- en welzijnssector.

Verband energiearmoede en sociaaleconomische indicatoren

Net als de voorbije jaren onderzochten we het verband tussen enerzijds het aantal budgetmeters/LAC-dossiers per gemeente en anderzijds de werkloosheidscijfers en de welvaartsindex per gemeente. Energiearmoede is duidelijk gecorreleerd met algemene armoede. Statistische analyse toont aan dat er een matig tot sterke positieve correlatie is tussen de werkloosheidscijfers en het aantal actieve budgetmeters. Uit een recent rapport van het Vlaams centrum voor schuldbemiddeling blijkt dat de

¹ LAC staat voor lokale adviescommissie. Zij komt samen als er een vraag is van Eandis of Infrax om de toevoer van gas/elektriciteit te mogen afsluiten. In de commissie zitten mensen van het OCMW en afgevaardigden van Eandis of Infrax. De persoon waarbij men de levering wil afsluiten wordt telkens ook uitgenodigd voor de vergadering.

meerderheid van de gezinnen met schulden voor nutsvoorzieningen die in schuldbemiddeling zitten ook andere schulden hebben. Een geïntegreerde aanpak van deze schuldenproblematiek dringt zich op. De oorzaak ligt vaak ook in een te laag (45%) of onregelmatig (28%) inkomen.

De VREG staat achter een meer *preventieve* i.p.v. *curatieve* aanpak van energiearmoede. Onze communicatie-inspanningen de laatste jaren richten zich vooral naar de kwetsbare doelgroepen. De Vlaamse beleidsmakers zetten de laatste jaren ook meer en meer in op energiebesparende maatregelen naar de doelgroep van kansarmen zoals de sociale dakisolatieprojecten, energiescans en hogere premies voor energiebesparende maatregelen.

www.lokalestatistieken.be

De VREG heeft het voorbije jaar een samenwerking uitgebouwd met de studiedienst van de Vlaamse overheid om de statistieken op gemeentelijk vlak te ontsluiten.

Alle statistieken rond energiearmoede voor 2011, 2012 en 2013 die beschikbaar zijn per gemeente, kunnen vanaf eind deze week geconsulteerd worden op www.lokalestatistieken.be.

U vindt het sociaal rapport via www.vreg.be/sites/default/files/rapporten/rapp-2014-7.pdf

U vindt het ook op www.vreg.be via Energiemarkt, Publicaties, Rapporten, RAPP-2014-07.

Nota aan de redacteurs:

De VREG (Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt) staat in voor de regulering en controle van de elektriciteits- en aardgasmarkt in Vlaanderen. De VREG wil de Vlaamse afnemers bijstaan om de mogelijkheden van de energiemarkt te leren kennen en hun weg te vinden op de markt. Hij volgt de ontwikkelingen van de Vlaamse energiemarkt, bekeken in een Europese context, via studies. In zijn adviserende taak aan de Vlaamse Regering verwerkt hij z'n kennis over de Vlaamse energiemarkt. Hij neemt gepaste maatregelen om de uitvoering van het beleid te ondersteunen. De VREG ijvert voor een transparante Vlaamse energiemarkt en realiseert zijn opdrachten via een open communicatie met de Vlaamse overheid, de marktspelers en de energieafnemers.

Voor meer informatie:

Dirk Van Evercooren, Directeur Marktwerving

02/553.13.60, 0478/550.480 of dirk.vanevercooren@vreg.be

Web www.vreg.be

[@vreg_be](https://twitter.com/vreg_be)

[VREG](https://www.facebook.com/VREG)

[VREG](https://www.linkedin.com/company/VREG)